

OBEC STUDENÁ

Schvaľujem:

Eva Magová - starostka: *Magová* .....

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE STUDENÁ

2023 - 2028

ZOZNAM SKRATIEK

BBSK	Banskobystrický samosprávny kraj
č.	číslo
DD a DSS	domov dôchodcov a domov sociálnych služieb
EÚ	Európska únia
KPSS	komunitný plán sociálnych služieb
OcÚ	obecný úrad
NSRR	Národný strategický referenčný rámec
PRO	Program rozvoja obce
Zb.	Zbierka zákonov
Z. z.	Zbierka zákonov

ÚVOD

Komunita je tvorená jednotlivcami, tí majú svoje rodiny priateľov a spoluobčanov. Miesto, kde žijeme, pracujeme, chodíme do školy, kde nás spájajú aktivity, záujmy a medziľudské vzťahy, to je komunita.

Sociálne služby majú svoj účel, a za hlavný účel považujeme pomoc ľuďom udržať si alebo znovu získať svoje miesto v spoločnosti, v komunite, kde žijú. Sociálne služby sa týkajú každého a to je jeden z dôvodov, prečo je na verejných službách, nevynímajúc sociálne služby stále čo zlepšovať.

Komunitné plánovanie je plánované komunitou pre komunitu. Je založené na princípe, že rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú určitú lokalitu a životy ľudí, ktorí v nej žijú, je najlepšie robiť v tejto lokalite. Metóda komunitného plánovania má zaručiť, aby sa ľudia mohli slobodne zúčastňovať rozhodovania o dôležitých otázkach života spoločnosti, aby prijímané rozhodnutia zodpovedných orgánov reflektovali prania a potreby obyvateľstva a aby následné riešenia čo najefektívnejšie využili dostupné zdroje.

Plánovanie predpokladá zapojenie a aktívnu spoluprácu občanov, pretože práve oni sú v neposlednom rade tzv. užívateľmi sociálnych služieb.

Obec Studená v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení zmien a doplnkov vypracovalo Komunitný plán sociálnych služieb obce na roky 2023 - 2028. Je to strednodobý strategický dokument, ktorého cieľom je :

- > Vytvoriť podmienky na poskytovanie kvalitných a dostupných sociálnych služieb pre všetky sociálne skupiny občanov.
- > Vytvoriť podmienky na podporu komunitného rozvoja s cieľom predchádzať vzniku nepriaznivých sociálnych situácií.
- > Podporovať udržateľný rozvoj obce s možnosťou rozširovania a skvalitňovania už existujúcich a vybudovania ďalších zariadení poskytujúcich sociálne služby.

1 TEORETICKÉ ASPEKTY KOMUNITNÉHO PLÁNOVANIA

1.1 Definícia pojmov

- *Komunita* - lokálny útvar osídlenia, menšia sociálna jednotka, v ktorej ľudia spolupracujú, aby naplnili svoj život. Ľudia, skupiny, subjekty žijúce v lokalite (ohraničené miesto) a majúce medzi sebou vzťahy, väzby, spoločne riešia problémy, úlohy...
- *Komunitný rozvoj* - prístup k rozvoju územia, zameraný na vyvolanie pozitívnej zmeny; snaha subjektov o budovanie komunity s dôrazom na jej ekonomický rozvoj, ako aj vytvorenie a posilňovanie sociálnych väzieb a rozvoj neziskového sektora, tento proces zdôrazňuje vzájomnú spoluprácu 3 sektorov: verejného, ziskového, neziskového
- *Komunitná služba* - poskytovanie rôznych foriem podporných služieb občanom, členom komunity, ktoré taxatívne nedefinuje zákon o sociálnych službách (napr. organizovanie voľnočasových aktivít, nízkoprahové služby, skupinové aktivity..)
- *Sociálna služba* - definovaná zákonom o sociálnych službách ako odborné, obslužné a ďalšie činnosti, alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na:
  - zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby
  - vytváranie podmienok na podporu rodín s deťmi
  - predchádzanie, riešenie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie resp. sociálneho vylúčenia osoby, rodiny, komunity
  - zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopností fyzickej osoby viesť samostatný život a napomôcť jej spoločenskej integrácii
- *Sociálna sieť* - v danej lokalite na sebe nezávisle existujúci poskytovatelia rôznych foriem sociálnych služieb
- *Sociálny kapitál* - je výsledok funkčnej sociálnej siete a zahŕňa pozitívne ľudské vzťahy, fungovanie, spoluprácu a dôveru všetkých aktérov (občan, inštitúcie, subjekty)
- *Občianska participácia* - vyjadruje spoluúčasť, aktívne spolupodieľanie sa občanov, verejností na rozhodovaní o verejných zdrojoch a s verejnými dôsledkami; chápeme ju ako efektívny nástroj na dosahovanie čo najkvalitnejších verejných rozhodnutí

1.2 Komunitné plánovanie, ciele a účastníci komunitného plánovania

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je:

- metóda plánovania sociálnych a komunitných služieb tak, aby zodpovedali miestnym špecifikám a potrebám jednotlivých obyvateľov lokality
- proces zisťovania potrieb jednotlivca, definovania finančných a nefinančných zdrojov a hľadania najlepších riešení v oblasti sociálnych služieb
- je vhodný spôsob, ako začať spoluprácu v komunite a vytváranie trvalejších komunitných partnerstiev

Ciele komunitného plánovania

- posilňovanie sociálneho kapitálu (dobrých vzťahov, spolupráce a sociálnej súdržnosti) všetkých zúčastnených - obyvateľov obce, sociálnych skupín, subjektov
- vnášanie občianskej angažovanosti do správy vecí verejných
- prinášanie takých alternatív, ktoré napomôžu predchádzaniu sociálneho vylúčenia a sociálnej izolácie ohrozených jednotlivcov, rodín a skupín

Účastníci komunitného plánovania

- Zadávateľ tvorby procesu komunitného plánovania - obec a orgány obce, ktorým legislatíva ukladá zabezpečiť sociálne služby pre obyvateľov na území, ktoré spravujú
- Prijímateľ služby- osoba, ktorá sa ocitla v nepriaznivej sociálnej situácii a sociálne služby už využíva alebo na ne čaká
- Poskytovateľ služby - verejné a neverejné subjekty, ktoré v zmysle platnej legislatívy poskytujú rôzne formy sociálnych služieb
- Ďalšie organizácie - miestne organizácie, záujmové skupiny a občianske iniciatívy, ktorých sa poskytovanie sociálnych služieb dotýka
- Verejnosť - všetci ostatní obyvatelia žijúci na danom území, aktuálne nevyužívajúci žiadne formy sociálnych služieb

1.3 Právny základ

Zákon o sociálnych službách 448/2008 Z. z. a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov upravuje právne vzťahy pri poskytovaní sociálnych služieb, financovanie sociálnych služieb a dohľad nad poskytovaním sociálnych služieb.

V § 80 zákona o sociálnych službách sú vymedzené pôsobnosti obce:

- a) vypracúva, schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,
- b) utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja,
- c) je správnym orgánom v konaniach o
1. odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, o odkázanosti na opatrovateľskú službu,
  2. zániku odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode,
  3. odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode po zmene stupňa odkázanosti,
  4. povinnosti rodičov alebo detí platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť podľa § 73 ods. 11 a 12,
- d) vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu podľa § 51,
- e) poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie
1. sociálnej služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb v nocľahárni, v nízkoprahovom dennom centre,
  2. sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre pre deti a rodinu, v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári,
  3. opatrovateľskej služby,
  4. prepravnej služby,
  5. odľahčovacej služby,
  6. pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa,
- f) poskytuje základné sociálne poradenstvo,
- g) môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby podľa § 12,
- h) uzatvára zmluvu
1. o poskytovaní sociálnej služby,
  2. o poskytovaní finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
  3. o zabezpečení poskytovania sociálnej služby s budúcim poskytovateľom sociálnej služby podľa § 8 ods. 8,
- i) zriaďuje, zakladá a kontroluje nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum, nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár,
- j) môže zriaďovať, zakladat' a kontrolovať aj iné zariadenia podľa tohto zákona,

- k) je povinná poskytovať finančný príspevok podľa § 78a na základe písomnej zmluvy podľa osobitného predpisu, 13)
- l) poskytuje podľa § 75 ods. 1 a 2 finančný príspevok pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
- m) môže poskytovať podľa § 75 ods. 7 finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
- n) môže poskytovať podľa § 75 ods. 8 finančný príspevok pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
- o) kontroluje hospodárenie s finančným príspevkom pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy, finančným príspevkom na prevádzku poskytovanej sociálnej služby a s finančným príspevkom podľa § 78a,
- p) ukladá opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov pri výkone pôsobnosti ustanovenej v písmene
- o) a kontroluje ich plnenie,
- q) vedie evidenciu
1. posudkov o odkázanosti na sociálnu službu podľa stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby,
  2. rozhodnutí podľa písmena c),
  3. prijímateľov sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,
- r) vyhľadáva fyzické osoby, ktorým treba poskytnúť sociálnu službu,
- s) poskytuje štatistické údaje z oblasti poskytovania sociálnych služieb štátnym orgánom sociálnych služieb na účely spracovania štatistických zisťovaní a administratívnych zdrojov,
- t) uhrádza poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti zdravotné výkony na účely posúdenia odkázanosti na sociálnu službu,
- u) môže poveriť právnickú osobu, ktorú zriadila alebo založila, vykonávaním sociálnej posudkovej činnosti na účely vyhotovenia posudku podľa písmena d),
- v) môže poskytovať finančný príspevok podľa § 78a ods. 8 na základe písomnej zmluvy podľa osobitného predpisu.

V šiestej časti zákona o sociálnych službách, § 82 a § 83 ukladá obciam a mestám vypracúvať komunitný plán sociálnych služieb v spolupráci s inými poskytovateľmi sociálnych služieb a prijímateľmi sociálnych služieb v územnom obvode obce (obce)

§ 82 Komunitný rozvoj, komunitná práca a komunitná rehabilitácia

(1) Obec utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu na účel predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.

(2) Komunitná práca v oblasti poskytovania sociálnych služieb je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov v rámci miestneho spoločenstva, najmä rozvojom sociálnych služieb.

(3) Komunitná rehabilitácia v oblasti poskytovania sociálnych služieb je koordinácia činnosti subjektov, ktorými sú najmä rodina, obec, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia služieb zamestnanosti, poskytovatelia sociálnych služieb a poskytovatelia zdravotnej starostlivosti. Cieľom komunitnej rehabilitácie je obnova alebo rozvoj fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností fyzickej osoby v nepriaznivej sociálnej situácii a podpora jej začlenenia do spoločnosti. Na účel vykonávania komunitnej rehabilitácie sa môžu zriaďovať komunitné centrá.

§ 83 Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb

(1) Obec vypracúva komunitný plán sociálnych služieb a vyšší územný celok vypracúva koncepciu rozvoja sociálnych služieb v spolupráci

- a) s inými poskytovateľmi sociálnych služieb v ich územnom obvode,
- b) s prijímateľmi sociálnych služieb v ich územnom obvode.

(2) Obec vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode, určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a určuje personálne podmienky, finančné podmienky, prevádzkové podmienky a organizačné podmienky na ich zabezpečenie.

(4) Obec a vyšší územný celok sú povinné predložiť návrh komunitného plánu sociálnych služieb a návrh koncepcie rozvoja sociálnych služieb na verejnú diskusiu.

(5) Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb obsahuje najmä

- a) analýzu stavu poskytovaných sociálnych služieb v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku vrátane vyhodnotenia materiálno-technického vybavenia sociálnych služieb a vzdelanostnej štruktúry zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby,
- b) analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnej služby a ďalších obyvateľov v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku na rozvoj sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb a cieľových skupín,

c) analýzu sociologických údajov a demografických údajov v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku,

d) určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku,

e) časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb vrátane určenia personálnych podmienok, finančných podmienok, prevádzkových podmienok a organizačných podmienok na ich realizáciu,

f) spôsob vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb.

(6) Obec a vyšší územný celok zverejňuje komunitný plán sociálnych služieb a koncepciu rozvoja sociálnych služieb vhodným a v mieste obvyklým spôsobom.

Komunitný plán obce sa vypracúva v súlade s národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb s ohľadom na miestne špecifiká a potreby.

Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj svojho územia a potreby jeho obyvateľov. Základným riadiacim dokumentom, ktorý usmerňuje všetky plánované rozvojové aktivity obce je PROGRAM ROZVOJA OBCE **STUDENÁ** na roky 2021 – 2027.

2 PROCES TVORBY KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

2.1 Proces tvorby KPSS - Iniciácia procesu:

- uznesenie obecného zastupiteľstva - Obecné zastupiteľstvo schvaľuje Komunitný plán obce Studená na roky 2023 – 2028, dňa 16.12.2022, uznesením č. 30/2022

Prípravná fáza:

- rokovanie s vedením obce
- jednanie komisie pre sociálne odkázané spoločenstvo

Realizačná fáza:

- začiatok práce RS-KPSS a zasadnutia riadiacej skupiny
- konštituovanie pracovných skupín
- vypracovanie, distribúcia a vyhodnotenie dotazníka pre občanov a poskytovateľov sociálnych služieb
- vypracovanie dokumentu KPSS
- zapracovanie pripomienok do dokumentu
- predloženie dokumentu na rokovanie MZ
- schválenie dokumentu MZ

2.2 Organizačné zabezpečenie tvorby KPSS -zloženie pracovného tímu

Koordinátor: **Eva Magová - starosta**

Riadiaca a pracovná skupina:

Gejza Mag
Eva Magová
Tibor Mag

3 ANALYTICKÁ ČASŤ

3.1 Sociálno-demografická analýza obyvateľstva

3.1.1 Geografia, rozloha, poloha

Obec Studená leží v južnej časti Cerovej vrchoviny v tesnej blízkosti hraníc s Maďarskom. Vznikla v chotári Novej Bašty po tatárskom vpáde. Prvá písomná zmienka pochádza z roku 1304. Jej pomenovanie vzniklo v roku 1920. V 14. storočí obec patrila Kačičovcom, v 15. storočí hradnému panstvu Somoskő a od 16. storočia viacerým zemepánom. V rokoch 1554 – 1593 ju okupovali Turci. V roku 1828 mala obec len 39 domov a 548 obyvateľov, ktorí sa zaoberali s poľnohospodárstvom. Neskôr obec bola pripojená k Maďarsku.

Geografická poloha obce: MEDVEŠ.

Susedné obce sú Tachty, Nová Bašta a Večelkov.

Obec Studená leží na nadmorskej výške 261 m.n.m.

3.1.2 Demografické ukazovatele v obci Studená

Základným predpokladom pre určenie poskytovania sociálnych služieb pre súčasnosť aj budúcnosť sú demografické údaje odvíjajúce sa od počtu obyvateľov a jeho štruktúry.

Obec Studená s počtom obyvateľov 286 patrí k menším obciam okresu Rimavská Sobota. Vývoj počtu obyvateľstva obce má dlhodobu nepriaznivý vývoj.

Počet obyvateľov v rokoch: muži/ženy

2017	2018	2019	2020	2021	2022	
123	120	123	131	136	143	M
131	135	141	143	142	143	Ž

Aktuálna veková štruktúra obyvateľov: muži/ženy

- do 15 rokov: 36/22
- 15 – 30 rokov: 29/24
- 30 – 62 rokov: 65/70
- nad 62 rokov: 13/27

Štruktúra prírastku:

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
narodení	2	2	3	3	4	5
zomrelí	2	2	4	4	4	3

Znižuje sa podiel najmladšieho obyvateľstva 0-14 ročných. V nasledujúcich rokoch sa predpokladá zrýchlený proces populačného starnutia v rámci celej SR, čo je charakteristické aj pre Obec Studená. Obec zažíva starnutie populácie, keď sa rodí málo detí, miera pôrodnosti je pod hranicou prirodzenej obnovy populácie, seniorov pribúda a vek, ktorého sa ľudia dožívajú, sa zvyšuje. Najvýraznejšie zmeny v hlavných vekových skupinách je možné vidieť v predproduktívnej skupine, kde je pokles počtu obyvateľov o 31 %. Kým produktívna skupina vykazuje mierne klesajúcu tendenciu, poproduktívna skupina vykazuje stúpajúcu tendenciu. Uvedené skutočnosti sa odzrkadľujú v hodnotách indexov – index starnutia a v menšej miere index závislosti starších a index ekonomického zaťaženia.

Údaje uvedené v grafoch za sledované obdobie poukazujú na mierny pokles počtu zomrelých pri pomerne vyrovnanom počte živonarodených, pričom prirodzený prírastok má z dlhodobého hľadiska klesajúci charakter. Záporné hodnoty sú vykazované aj v kategórii migrácie – mechanického pohybu obyvateľstva obce Studená. Vývoj migrácie v obci Studená je znázornený v grafoch č. 7 a 8. Z uvedených údajov sa dá konštatovať, že v obci Studená dlhodobo prevláda úbytok obyvateľstva, ktorý je zaznamenaný nepretržite od roku 2011.

3.1.3 Vzdelanostná štruktúra

Vzdelanostná štruktúra obce Studená je spracovaná na základe údajov získaných štatistickým úradom Slovenskej republiky v období sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 a 2021. Kvalitatívna stránka ľudského potencionálu je hodnotená indexom vzdelanosti a vykazuje oproti celoslovenskému priemeru ktorý je 50,93 % nižšiu hodnotu 43,27 %.

Uvedený nepriaznivý stav vyjadrený prostredníctvom indexu vzdelanosti je z časti ovplyvnený menšou možnosťou štúdia na stredných školách v obci, absenciou I. a II. vyššieho stupňa vzdelania v obci a demografickým zložením – vysoký podiel obyvateľov z marginalizovaných skupín, ktorí nejavia záujem o vzdelávanie sa.

Aktuálna vzdelanostná štruktúra obyvateľov:

- bez ukončeného základného vzdelania:	8
- so základným vzdelaním:	100
- s ukončeným učňovským vzdelaním:	60
- s ukončeným stredným odborným vzdelaním:	32
- s ukončeným vzdelaním na gymnáziu (cca):	8
- s ukončeným vysokoškolským vzdelaním I., II., III. stupňa:	10
-	

3.1.4 Národnostná štruktúra

Obec Studená má stabilizovanú národnostnú štruktúru. Z výsledkov zo sčítania obyvateľov z roku 2011 - 2021 sa k slovenskej národnosti prihlásilo 15,75 % obyvateľov, k maďarskej národnosti 83,88 % obyvateľov, obyvateľov k českej národnosti 0,37 % . Údaje zo sčítania obyvateľov nekorešponujú z internou štatistikou obce Studená a údajmi z Aktualizácie a doplnenia Atlasu rómskych komunít na Slovensku 2019, kde je podiel občanov rómskeho pôvodu na celkovom počte obyvateľov obce 47 %, čo reálne zodpovedá skutočnosti.

3.1.5 Náboženská štruktúra

V obci sa hlási najviac obyvateľov ku rímskokatolíckej cirkvi 45% obyvateľov, K evanjelickej cirkvi augsburského vyznania sa hlási 6%. Členov reformovanej kresťanskej cirkvi je 16%. Bez vyznania je 33 %. Ostatné cirkvi majú malé zastúpenie.

3.1.6 Základná charakteristika vývoja nezamestnanosti

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet nezamestnaných mužov a žien spolu	44	42	39	34	33	30
Počet dlhodobo nezamestnaných	22	25	28	30	24	20
Počet občanov v hmotnej núdzi	25	18	23	26	19	18
Počet nezamestnaných absolventov	1	1	-	1	1	1
Počet nezamestnaných pred dôchodkom	2	5	3	2	2	2
Počet zamestnaných pomocou aktívnej politiky trhu práce	9	6	3	2	2	2
Počet obyvateľov na aktivačných prácach	31	15	20	24	17	17
Počet obyvateľov na absolventskej praxi	-	-	-	-	-	-
Počet obyvateľov v chránených dielňach	-	-	-	-	-	-
Počet absolventov rekvalifikačných kurzov/zamestnali sa	4	-	2	3	2	1

3.1.7 Zázemie obce:

Technická infraštruktúra v obci

PLYNOVOD	VODOVOD	KANALIZÁCIA	ČOV	OBEČNÝ ROZHLAS	VEREJNÉ OSVETLENIE	KÁBLOVÁ TELEVÍZIA	SEPAROVANIE ODPADU
áno	áno	nie	nie	áno	áno	áno	áno

Zázemie zdravotných služieb v obci

AMBULANCIA VŠEOBEC	AMBULANCIA PEDIATRA	AMBULANCIA STOMATO	AMBULANCIA GYNEKOL				LEKÁREŇ
nie	nie	nie	nie				nie

Prehľad komerčných služieb v obci

POTRAVINY	PREDAJŇ ZELENIN	PREDAJŇ	PREDAJŇ		OPRAVA OBIVI	OPRAVA ÁUT	CUKRÁRĚŇ	POHOSTINSTVO, INÉ		
áno	nie	nie	nie		nie	nie	nie	áno		

Prehľad objektov pre kultúrne, náboženské a športové vyžitie

IHRISKO, ŠPORTOVISKÁ ZARIADENÉ	FUTBALOVÉ MULTIFUNKČNÉ	KULTÚRNY DOM	KNÍŽNICA	GALÉRIA, KINO	AMFITEÁTR	KOSTOL						
nie	nie	áno	nie	nie	nie	nie						

3.1.8 Školstvo v obci

V obci sa nenachádza žiadne školské zariadenie.

3.2 Poskytovanie sociálnych služieb v obci Studená

Obec Studená sa pri poskytovaní a zabezpečení sociálnych služieb riadi zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v platnom znení /ďalej len „Zákon“/. Sociálne služby sú integrálnou súčasťou verejných služieb a z hľadiska eliminácie sociálnej exklúzie zohrávajú dominantnú úlohu. Ich postavenie ako elementárneho nástroja v štruktúre sociálnej pomoci je potrebné vnímať v širšom kontexte, pretože sú ťažiskom sociálnej politiky obce. Sociálne služby majú vychádzať z potrieb a možností danej obce a jej obyvateľov, ktoré sú špecifické a rôznorodé vo svojich formách i obsahu. Sociálnej práci v obci sa venuje samospráva obce, vyšší územný celok, Úrad práce sociálnych vecí a rodiny, školské zariadenia a Okresný úrad Rimavská Sobota. V oblasti sociálnej práce vyvíjajú činnosť aj mimovládne organizácie poskytujúce sociálne služby.

ANALÝZA AKTUÁLNYCH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Vývoj počtu obyvateľov dávok a príspevkov

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Celkový počet poberateľov dávky v hmotnej núdzi	25	18	16	19	20	13
Celkový počet poberateľov ochranný príspevok	-	-	-	-	-	1
Celkový počet poberateľov aktivačný príspevok	26	13	20	24	17	17
Celkový počet poberateľov príspevok na nezaopatrené dieťa	48	50	52	54	61	62
Celkový počet poberateľov príspevok na bývanie	18	7	10	11	8	7

Vývoj počtu obyvateľov využívajúcich finančnú pomoc a rozvoz stravy

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Rozvoz stravy	-	-	-	-	-	-
jednorazová dávka v hmotnej núdzi	-	-	-	-	-	-
jednorazový príspevok	-	-	-	-	-	-
sociálna pôžička	-	-	-	-	-	-
príspevok na stravovanie dôchodcov	-	-	-	-	-	-
príspevok na opatrovateľskú službu	-	-	-	-	-	-
príspevok na prepravnú službu	-	-	-	-	-	-
finančné príspevky na podporu sanácie rodín s deťmi v detskom domove	-	-	-	-	-	-
príspevok mladému dospelému	-	-	-	-	-	-

Vývoj počtu obyvateľov so zdravotným postihnutím

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet obyvateľov ZŤP	6	7	10	10	11	12
Počet imobilných obyvateľov	-	-	-	-	-	-

3.2.1 Jednorazová dávka v hmotnej núdzi

Poskytovanie jednorazovej dávky v hmotnej núdzi v zmysle zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi v znení neskorších predpisov a v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení pre rodiny s maloletými deťmi a pre občanov v krízových situáciách. Podmienky poskytovania pomoci sú upravené vo všeobecne záväznom nariadení obce Studená o poskytovaní jednorazovej dávky v hmotnej núdzi a mimoriadnej dávky sociálnej pomoci občanom Obce Studená.

3.2.2. Inštitút osobitného príjemcu:

Obec Studená realizuje inštitút osobitného príjemcu od roku 2007. Inštitút osobitného príjemcu sociálnych dávok sa využíva najmä vo vzťahu k nájomníkom - neplatičom a rodičom záškolákov.

Obec vykonáva inštitút osobitného príjemcu prídavku na dieťa v zmysle zákona č. 600/2003 Z.z. o prídavku na dieťa z dôvodu, že oprávnená osoba, ktorou je rodič dieťaťa alebo osoba, ktorej bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov, nevyužíva prídavok na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa. Obec vykonáva tento inštitút aj v prípade, ak z písomnej informácie školy o školskej dochádzke vyplynie, že dieťa zanedbáva plnenie povinnej školskej dochádzky.

Obec vykonáva inštitút osobitného príjemcu dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi v zmysle zákona č. 417/2013 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi u tých poberateľov dávky a príspevkov, u ktorých sa doterajšou výplatou dávky alebo príspevkov nedosiahol alebo zrejme nedosiahne účel, na ktorý sú dávka alebo príspevky určené.

3.2.3 Oblasť sociálnej prevencie a ochrany detí, mládeže a dospelých fyzických osôb

Sanáciu rodinného prostredia vykonáva v spolupráci s ÚPSVaR odbor sociálno-správnny a školstva. V rámci sanácie sa poskytuje rodičovi dieťaťa alebo osobe, ktorá sa osobne stará o dieťa, príspevok na dopravu do detského domova, príspevok na tvorbu úspor

pre dieťa umiestnené v DD a úpravu a obnovu rodinných pomerov vrátane bytových a sociálnych pomerov (Zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele). Obec je povinné poskytnúť príspevok na úpravu a obnovu rodinných pomerov do 1 roka od umiestnenia dieťaťa v detskom domove a po roku sa už tvoria úspory pre maloleté dieťa. Podmienky poskytnutia sú upravené vo Všeobecne záväznom nariadení obce Studená č. 02/2019 o poskytovaní sociálnych služieb, o výške a spôsobe úhrad za poskytované sociálne služby na území obce Studená.

3.2.4 Posudková činnosť

Obec Studená v zmysle zákonov 448/2008 Z. z. a 369/1990 Zb v znení neskorších zmien a doplnkov v rámci svojej pôsobnosti rozhoduje o odkázanosti na sociálnu službu u tých občanov obce, ktorí si riešia nepriaznivú sociálnu situáciu z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku.

Odkázanosť fyzickej osoby sa zisťuje lekárskou a sociálnou posudkovou činnosťou. Na základe lekárskeho posudku a sociálneho posudku Mgr. Mariána Habovčíka obec vyhotoví posudok o odkázanosti na sociálnu službu a vydá rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu. Po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o odkázanosti na sociálnu službu môže fyzická osoba podať mestu písomnú žiadosť o uzavretie zmluvy o poskytovaní respektíve zabezpečovaní sociálnej služby.

Uvedené sociálne služby v závislosti od druhu sociálnej služby obec zabezpečuje prostredníctvom svojich zamestnancov alebo iných verejných a neverejných poskytovateľov na základe výberu občana.

3.2.5 Opatrovateľská služba

Opatrovateľská služba je terénna forma sociálnej služby, ktorou sa poskytuje nevyhnutná starostlivosť na určitý čas do doby trvania podmienok pre poskytovanie opatrovateľskej služby.

Podmienky poskytovania opatrovateľskej služby:

Opatrovateľskú službu možno poskytovať fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej II. a je odkázaná na pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a základných sociálnych aktivitách podľa prílohy č. 4 Zákona o sociálnych službách.

Rozsah úkonov sebaobsluhy, úkonov starostlivosti o domácnosť a základných sociálnych aktivít na základe sociálnej posudkovej činnosti určuje obec v hodinách v súlade

so stupňom odkázanosti fyzickej osoby posúdenej podľa prílohy č. 3 Zákona o sociálnych službách.

Opatrovateľskú službu obec neposkytuje.

3.2.6 Sociálna inklúzia marginalizovaných rómskych komunít

V záujme podpory procesu sociálnej inklúzie marginalizovaných rómskych komunít Obec Studená volí relevantné postupy a realizuje aktivity individuálne a taktiež v súčinnosti s kľúčovými partnermi pôsobiacimi na úrovni obce, okresu i kraja. Aj keď je absencia mimovládnych organizácií, ktoré by systematicky pracovali s rómskou komunitou viditeľná, obec vyvíja intenzívnu iniciatívu pri realizácii podporných mechanizmov posilňujúcich integračné snahy.

Rómske osídlenia sa líšia od majoritnej populácie reprodukčným správaním, zaznamenaná je vyššia pôrodnosť, viacdetné rodiny, mladší vek prvorodičiek, nízka vzdelanostná úroveň, vysoká miera nezamestnanosti a zvýšená miera neprispôsobivosti. Táto zložka obyvateľstva obce Studená vykazuje zvýšený podiel na celkovom počte obyvateľov. Z dlhodobého hľadiska je potrebné venovať zvýšenú pozornosť práve tejto skupine obyvateľstva.

3.3 Bývanie a bytová politika

Obec Studená dlhodobo vyvíja iniciatívu pri riešení problematiky bývania marginalizovaných skupín obyvateľstva, čo potvrdzuje aj úsilie vytvárať podmienky pre občanov, ktorí sa ocitnú v krízovej situácii z dôvodu straty bývania. Strata bývania či deložácie z dôvodu platobnej neschopnosti a následná neschopnosť zabezpečiť si bývanie vlastnými silami.

Prehľad domového a bytového fondu

RODINNÉ DOMY			BYTY V BYTOVÝCH DOMOCH	
TRVALO OBÝVANÉ	PRECHODNE OBÝVANÉ	NEOBÝVANÉ	OBECNÉ BYTY	SÚKROMNÉ BYTY
97	-	23	-	-

Vek domového fondu

POSTAVENÉ V ROKOCH				
do 1919	1920 – 1970	1971 - 1991	1992 – 2005	2006 - 2017
15	100	5	-	-

3.4 Analýza potrieb občanov a prijímateľov sociálnych služieb

V rámci prípravy Komunitného plánu sociálnych služieb obce Studená bolo potrebné zistiť postoje a názory obyvateľov obce na už existujúce sociálne služby, služby, ktoré obyvatelia považujú za dôležité a nevyhnutné do budúcnosti. Samotný prieskum bol realizovaný formou dotazníkov v termíne od 01.12.2022 do 31.12.2022. Dotazník bol distribuovaný do domácnosti obce Studená. Dotazník bol anonymný. Celkovo bolo rozdistribuovaných 95 kusov dotazníkov. Obyvatelia obce boli informovaní o možnosti zapojiť sa do prieskumu najmä prostredníctvom obecného rozhlasu, osobným kontaktovaním, ako aj prostredníctvom poslancov Obecného zastupiteľstva. Vyplnené dotazníky mohli občania doručiť poštou alebo osobne na adresu úradu.

Medzi hlavné okruhy otázok prieskumu patrili:

- socio-demografické znaky respondentov,
- príslušnosť k obecnej lokalite,
- sociálne a komunitné služby, ktorých rozvoj považujú obyvatelia za dôležité do budúcnosti,
- prieskum spokojnosti s kvalitou života v obci,
- forma informovania o sociálnych službách v obci,
- chýbajúce aktivity v oblasti prevencie rizikových javov,
- podnety, postrehy a námety na skvalitnenie služieb v obci.

Forma prieskumu, jeho obsah, ako aj vizuálna podoba bola tvorená a odsúhlasená členmi komisie pre otázky sociálne odkázaného spoločenstva. Dotazník pozostával z nasledovných častí:

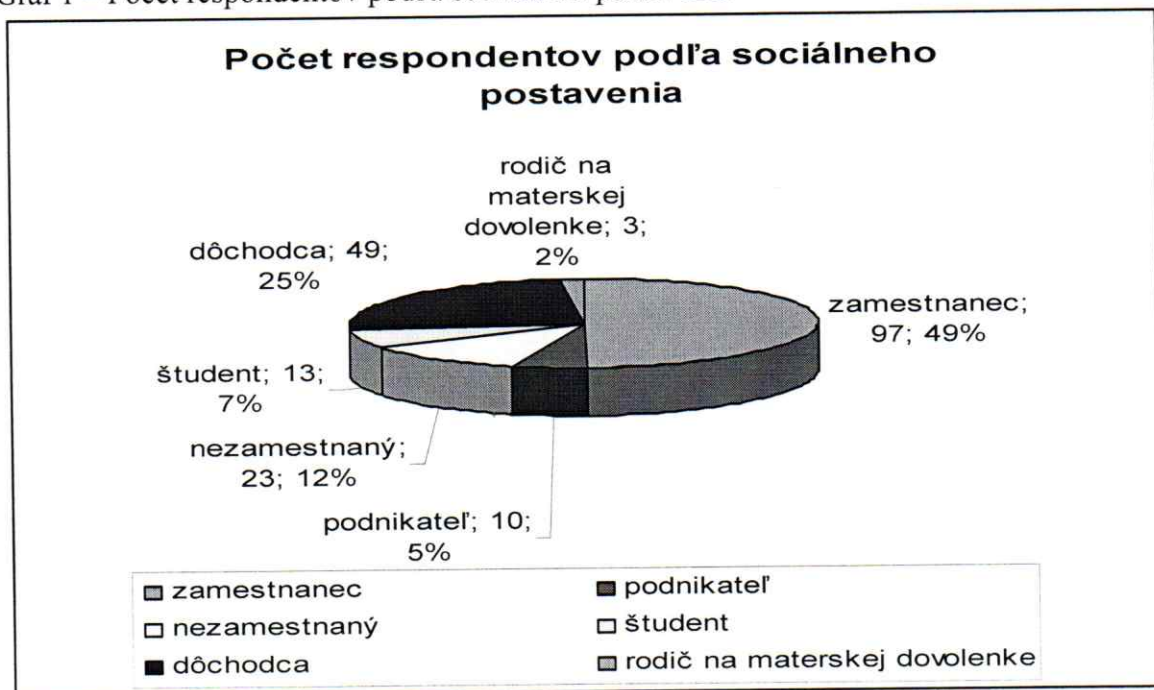
- úvod dotazníka, v ktorom sme informovali obyvateľov obce Studená o jeho zmysle a použití,

- kvótné znaky respondentov /pohlavie, vek/,
- ďalšie socio-demografické faktory respondentov /sociálne postavenie a sociálne kategórie/,
- jadro dotazníka tvorili otázky o sociálnych službách, ktorých rozvoj považujú obyvatelia za dôležité do budúcnosti,
- prieskum spokojnosti s kvalitou života v obci,
- forma informovania o sociálnych službách v obci,
- chýbajúce aktivity v oblasti prevencie rizikových javov,
- podnety, postrehy a námety na skvalitnenie služieb v obci,
- záver dotazníka tvorili informácie o mieste, kde je možné vyplnené dotazníky odovzdať a poďakovanie

Výsledky prieskumu o sociálnych službách v obci Studená pre obyvateľov.

Do prieskumu sa zapojilo 95 obyvateľov, z čoho bolo 50 žien a 45 mužov.

Graf 1 – Počet respondentov podľa sociálneho postavenia

V otázke č. 5 sme sa pýtali respondentov na sociálnu kategóriu, ktorá sa ich týka. Najviac občanov uviedlo, že momentálne sa ich netýka ani jedna zo spomenutých kategórií, na otázku neodpovedalo 9 respondentov a odpoveď iné označilo 13 respondentov (prevažne

bola odpoveď študent a matka s maloletým dieťaťom, a niektoré odpovede neboli špecifikované).

V otázke č. 6 sme sa pýtali na spokojnosť s kvalitou života – službami v obci Studená. Až 54,15 % respondentov uviedlo, že sú skôr nespokojní s kvalitou života v obci; 22,42 % respondentov je určite nespokojných; 16,10 % respondentov je skôr spokojných; 2,61% respondentov je určite spokojných, 4,72 % respondentov sa nevedelo vyjadriť.

V otázke č. 7 sme sa pýtali na nedostatočné oblasti prevencie rizikových javov - aktivity. 34,87 % respondentov označilo voľne prístupné športoviská, ihriská a miesta na hranie pre deti; 24,61 % respondentov označilo odpoveď kultúrno-spoločenské (výstavy, koncert, kino, divadlo); 16,41 % respondentov označilo aktivitu denné centrá, klubovne s možnosťou organizovania krúžkov a iných aktivít; 11,28 % respondentov označilo aktivity typu odborné besedy a prednášky; 9,23 % respondentov označilo iné možnosti, ale bližšie nešpecifikovali a 7 respondentov na otázku neodpovedalo.

V otázke č. 8 sme sa respondentov pýtali na ich súčasný problém. 27,18 % respondentov uviedlo, že majú sociálny problém; 34,16 % respondentov uviedlo, že majú zdravotné problémy; 6,41 % respondentov uviedlo, že majú iné problémy (bližšia špecifikácia – osamelosť, nedostatočné príležitosti pre šport) 39 respondentov na otázku neodpovedalo.

V otázke č. 9 sme sa respondentov pýtali na to, čo im našom obci najviac prekáža alebo nevyhovuje. Bolo možné uviesť aj viac odpovedí. Zostavili sme kategórie odpovedí, ktoré bolo možné z hľadiska podobnosti zaradiť spolu. Za najzávažnejší problém považujú občania nedostatočné služby v oblasti zdravotnej starostlivosti – absencia lekárov špecialistov, stav životného prostredia – nedostatočnú infraštruktúru, konkrétne kanalizáciu, a problémy súvisiace s dopravou, kvalita miestnych komunikácií a chodníkov.

Tabuľka – Čo najviac nevyhovuje respondentom

Navrhovaná kategória	Počet
Bezdomovci	0
Bezpečnosť v obci (chýbajúca MsP, častejšie hliadkovanie zo strany PZ)	7
Doprava (autobusová stanica, kvalita miestnych komunikácií a chodníkov, nedostatok parkovacích miest)	11
Infraštruktúra (kanalizácia)	43

Malé obecné služby (aktivačné práce)	0
Nezamestnanosť (nedostatok pracovných príležitostí)	67
Otváracie doby	15
Rómska komunita	17
Sociálne služby (opatrovateľská služba)	4
Trávenie voľného času a šport (kúpalisko, detské ihriská, športový areál, telocvičňa)	39
Vzdelávanie	5
Zdravotná starostlivosť (lekári – špecialisti)	78
Životné prostredie	46
Neodpovedalo	32

V otázke č. 10 sme sa respondentov pýtali, čo by navrhovali zlepšiť. Opätovne bolo možné uviesť viac odpovedí, na základe ktorých sme zostavili poradie podľa kategórií ako v otázke č. 9. Respondenti navrhovali v prvom rade zlepšiť zdravotnú starostlivosť v obci, na druhom mieste bolo skvalitnenie dopravy - autobusová stanica, kvalita miestnych komunikácií a chodníkov a na treťom mieste infraštruktúra – kanalizácia.

Tabuľka 9 – Návrhy na zlepšenie

Navrhovaná kategória	Počet
Bezdomovci	0
Bezpečnosť v obci (chýbajúca MsP, častejšie hliadkovanie zo strany PZ)	6
Doprava (autobusová stanica, kvalita miestnych komunikácií a chodníkov, nedostatok parkovacích miest)	68
Infraštruktúra (kanalizácia)	62
Malé obecné služby (aktivačné práce)	9
Nezamestnanosť (nedostatok pracovných príležitostí)	15
Otváracie doby	2
Rómska komunita	2
Sociálne služby (opatrovateľská služba)	3
Trávenie voľného času a šport (kúpalisko, detské ihriská, športový areál, telocvičňa)	54
Vzdelávanie	2
Zdravotná starostlivosť (lekári – špecialisti)	78

Životné prostredie (nečistota v obci, venčenie psov, exkrementy, mestská zeleň)	39
Neodpovedalo	34

V otázke č. 11 sme sa respondentov pýtali akú formu informovania o poskytnutých službách v obci Studená by privítali. 62,80 % prostredníctvom obecného rozhlasu; 7,25 % formou letákov do schránky; 6,2 % elektronickou poštou cca 4 % by uvítali formu osobného kontaktovania a prostredníctvom internetovej stránky obce, iné formu navrhli 3 respondenti – sociálne siete a občianske fóra.

V otázke č. 12 sme sa pýtali, akú službu v súčasnosti respondenti využívajú. Túto otázku bolo problematické vyhodnotiť, nakoľko až 65 respondentov na ňu neodpovedalo alebo uviedlo, že žiadnu. Najviac respondentov uviedlo, že využívajú sociálne poradenstvo, následne služby pre seniorov a dôchodcov a opatrovateľskú službu uviedlo skoro na rovnakej úrovni rovnaký počet respondentov ako služby pre rodiny s deťmi.

V otázke č. 13 sme sa respondentov pýtali na ich názor, ktorú službu alebo služby považujú do budúcnosti v obci na najdôležitejšiu. Zostavili sme tabuľku podľa početnosti odpovedí nasledovne:

Tabuľka - Najdôležitejšia služba do budúcnosti

Služby pre seniorov a dôchodcov, opatrovateľská služba	8
Služby pre rodiny s deťmi	7
Zdravotné služby	47
Kúpalisko	0
Doprava – kvalita ciest, chodníkov	7
Infraštruktúra - kanalizácia	21
Bezpečnosť v obci – zriadenie mestskej polície	11
Nové pracovné príležitosti	10
Sociálne bývanie a bývanie pre mladých	5
Športové vyžitie – kolkáreň, telocvičňa, plaváreň, zimný štadión	4
Služby pre osoby so zdravotným postihnutím	4
Školstvo	1
Životné prostredie – zeleň	3

Práca s rómskou komunitou	2
Služby – pracovňa čistiareň	0
neodpovedalo	8

3.5 SWOT analýza

Tabuľka 13 – SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - čisté prostredie obce - strategická poloha obce - dobrá občianska vybavenosť - biotopy v katastri obce - chránená krajinná oblasť - blízkosť jazera (Tachty) - odborne vzdelané obyvateľstvo - vhodné danosti pre rozvoj cestovného ruchu 	<ul style="list-style-type: none"> - v obci nie je rozvojová nezisková organizácia - nie je dokončená základná infraštruktúra - prihraničná oblasť, ďaleko od centier - odchod mladej vzdelanej generácie z obce - nedostatok pracovných príležitostí - útlm poľnohospodárstva - nedostatok zdrojov na rozvoj - nedostatok informačných zdrojov - žiadny investor v obci - chýbajú pracovné príležitosti - slabý tretí sektor

Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - zmena štruktúry poľnohospodárstva - obnova budov - podpora reštrukturalizácie poľnohospodárstva - bio výroby - pestovanie netradičných plodín - energetické rastliny - miestne výroby - rozvoj pešej turistiky - vyriešiť odpadové hospodárstvo ČOV, kanalizácia - vybudovanie funkčného komunitného centra 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok zdrojov v obce - zmena legislatívy - regionálne rozdiely - pasivita občanov, nevyužitie miestnych zdrojov, spoliehanie sa na externú pomoc - nedostatok grantových zdrojov

<ul style="list-style-type: none"> - zabezpečenie verejného prístupu k internetu - skrášlenie verejných priestorov - organizácia kultúrnych a spoločenských aktivít v obci 	
---	--

4 STRATEGICKÁ ČASŤ

Súčasná sociálna práca zdôrazňuje potrebu vnímania a poskytovania sociálnych služieb a verejnoprospešných služieb pre občanov s dôrazom na systémovosť a komplexnosť. Jedným z efektívnych nástrojov, ktorým môže mapovať sociálnu situáciu komunity a hľadať vhodné a adekvátne riešenia problémov, je proces plánovania komunitného rozvoja s účasťou čo najširšej odbornej a laickej verejnosti žijúcej v danej lokalite.

Iniciovanie a realizovanie tohto procesu je zároveň vytváraním strategického komunitného partnerstva, v ktorom sú zainteresované miestne pôsobiace verejné, štátne, mimovládne i ziskové subjekty, inštitúcie a poskytovatelia.

Tvorcovia rozvojového plánu pomenúvajú potrebu smerovania sociálnych a komunitných služieb v danej lokalite. Komunitné plánovanie sociálnych služieb zahŕňa aktualizovanie a analýzu socio-demografického stavu komunity, pravidelné zisťovanie a identifikovanie potrieb jednotlivcov z pohľadu ich začlenenia sa do niektorej z cieľovej sociálnej skupiny a predovšetkým vypracovanie modelu riešenia problémov a rozvoja sociálnej infraštruktúry v komunite.

Cieľom komunitného plánovania sociálnych a komunitných služieb na území obce Studená je nastavenie nového konceptu poskytovania sociálnych služieb pre jej obyvateľov. Môžeme konštatovať, že týmto komunitným plánom bude začatá transformácia poskytovaných služieb v súlade s platnou legislatívou. Ide o otvorený proces - plnenie úloh a realizovanie aktivít bude neustále monitorované, vyhodnocované a aktuálne dopĺňané. Predpokladáme, že oblasť sociálnej politiky bude vplyvom celospoločenských udalostí i naďalej tvarovaná. Z uvedeného dôvodu zdôrazňujeme potrebu aktualizácie a reagovanie nielen na udalosti v komunite, ale aj na aktuálne legislatívne zmeny. V oblasti vzniku a rozširovania služieb pre občanov môžeme z pohľadu členenia hovoriť o všeobecnom koncepte rozvoja sociálnych služieb, ktorý zahŕňa definovanie priorít, cieľov a úloh na všetkých úrovniach a to všeobecne, parciálne a o špecifickom koncepte rozvoja sociálnych služieb, ktorý identifikuje vyššie menované definovania z pohľadu každej zo štyroch

určených cieľových sociálnych skupín: Rodina, mládež a deti; Seniori; Osoby so zdravotným obmedzením a zdravotným postihnutím; Osoby sociálne vylúčené.

4.1 Cieľová skupina Rodina, deti a mládež

Rodina formuje charakter človeka, umožňuje osvojovanie si hodnôt ako najcennejšieho potenciálu človeka a je najdôležitejšou sociálnou skupinou, je ekonomickou a sociálnou bunkou spoločnosti. Funkčná rodina dokáže svojim členom zabezpečiť základné potreby a všestranný vývin. Základná charakteristika zdravej rodiny: vysoký stupeň súdržnosti a spolupráce v rodine, pozitívne emočné vzťahy, otvorená komunikácia, vzájomný rešpekt všetkých členov, premenlivá dŕba rol, dynamika vzťahov, schopnosť rodiny prekonávať záťažové a konfliktné situácie, opora rodiny v širšom sociálnom zázemí.

Ak rodina nie je schopná riešiť svoje problémy sama, vlastnými silami, je potrebná pomoc iných. Je preto veľmi dôležité, aby v prípade potreby, keď sa rodina ocitne v problémovej situácii, existoval mechanizmus s dostatočným množstvom efektívnych, účinných prostriedkov pomoci. Práve tu sa začína priestor pre komunitné a sociálne služby.

Cieľová skupina Rodina, deti a mládež zahŕňa: rodinu s deťmi, neúplnú rodinu, rozvrátenú rodinu, rodinu postihnutú sociálno-patologickými javmi, náhradnú rodinu, rodinu s nízkou sociálnou, kultúrnou úrovňou vrátane detí a mládeže.

4.2 Cieľová skupina Seniori

Seniori predstavujú časť populácie s diferencovanými potrebami a záujmami. Sú to potreby a záujmy v sociálno-ekonomickej sfére, akými sú sociálne poistenie a zabezpečenie, dôchodkové zabezpečenie, služby a dávky sociálnej starostlivosti, zdravotníctvo, bývanie, kultúra, zamestnanosť, ekonomika. V neposlednom rade sú to záujmy v oblasti psychologicko-spoločenskej sféry, akými sú účasť na riadení spoločnosti, duchovný život, bezpečnosť, voľnočasové aktivity. Veľká skupina seniorov je vytláčaná na okraj spoločenského diania. Starší človek má pritom právo na život v bezpečí a vo vážnosti, má právo na rozvoj svojej osobnosti, poskytnutie pomoci vychádzajúcej z jeho potrieb a zdravotného stavu.

Charakteristika cieľovej skupiny SENIORI

Svetová zdravotnícka organizácia - WHO člení obdobie života človeka:

0 - 14 rokov detský vek

15 - 29 rokov mladý vek

30 - 44 rokov dospelý vek

45 - 59 rokov stredný vek

60 - 74 rokov starší vek (presénium)

75 - 89 rokov starý vek (sénium)

nad 90 rokov dlhovekosť

4.3 Cieľová skupina Občania so zdravotným znevýhodnením a postihnutím

Osoby so zdravotným postihnutím sú občania s dlhodobými telesnými, mentálnymi, intelektuálnymi alebo zmyslovými postihnutiami, ktoré v súčinnosti s rôznymi prekážkami môžu brániť ich plnému a účinnému zapojeniu sa do života spoločnosti na rovnakom základe s ostatnými.

Medzi osoby so zdravotným obmedzením zaraďujeme občanov postihnutých civilizačnými ochoreniami. Pojmom civilizačné choroby označujeme také ochorenia, ktoré sa v ľudskej populácii veľmi rozšírili a stávajú sa častou príčinou úmrtí. Globálnym problémom sa stávajú nielen preto, že sa často vyskytujú, ale aj z hľadísk, ktoré ich spôsobujú. Medzi civilizačné choroby zaraďujeme obezitu, cukrovku, vysoký krvný tlak, artériosklerózu, srdcový infarkt, rakovinu, drogové závislosti a iné.

Na základe týchto charakteristík môžeme povedať, že ide o časť populácie, ktorá potrebuje pomoc pri prispôbovaní sa bežným nárokom života, nakoľko hendikep je spojený s obmedzenou pracovnou schopnosťou, zvýšenými nárokmi na zdravotnícku a sociálnu starostlivosť s podstatne zníženou kvalitou života.

- podľa WHO: nadradený termín pre poruchu (ang. impairment), obmedzený aktivity [= staršie: dizabilita/obmedzenie (ang. disability)] a obmedzenie participácie [= staršie: hendikep/sociálne znevýhodnenie (ang. handicap)]

(ang. disability) podľa dokumentu Štandardné pravidlá na vytváranie rovnakých príležitostí pre osoby so zdravotným postihnutím (OSN): rôzne funkčné obmedzenia vyskytujúce sa v akejkoľvek populácii k akejkoľvek krajine sveta. Ľudia môžu byť postihnutí fyzicky, rozumovo, zmyslovo, zlým zdravotným stavom alebo mentálnou chorobou, a to trvalo alebo dočasne.

Zdravotné postihnutie (disability)

Zdravotné postihnutie je výsledkom poruchy telesnej štruktúry alebo telesnej funkcie, ktorá má dlhodobé následky a znamená obmedzenie činnosti a obmedzenia pri zapojení sa do životných funkcií. Významný vplyv na obmedzenie aktivít a participáciu majú faktory vonkajšieho životného prostredia (§ 9 Stanov NROZP v SR).

Na účely Zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti je občanom so zdravotným postihnutím občan uznaný za invalidného občana alebo občan, ktorý má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 20 %, ale najviac o 40 %.

Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti v znení neskorších predpisov, presne definuje, kto je „občan so zdravotným postihnutím“ /paragraf 9 tohto zákona/: Občan so zdravotným postihnutím je:

(1) Občan so zdravotným postihnutím na účely tohto zákona je:

a) občan uznaný za invalidného občana podľa osobitného predpisu, /§ 71 Zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení/.

občan, ktorý má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 20 %, ale

najviac o 40 % podľa osobitného predpisu. /Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení/

(2) Občan so zdravotným postihnutím preukazuje invaliditu a percentuálnu mieru poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť z dôvodu telesnej poruchy, duševnej poruchy alebo poruchy správania posudkom Sociálnej poisťovne alebo posudkom útvaru sociálneho zabezpečenia podľa osobitného predpisu.

Podľa tohto zákona ním je ten občan, ktorý bol uznaný za invalidného podľa § 71 Zákona č. 461/2003 o sociálnom poistení. Občania so zdravotným postihnutím sa rozlišujú podľa toho, aké veľké je ich uznané postihnutie. Zjednodušene ich môžeme zatriediť do troch skupín:

- 21 občanov, ktorí majú zníženú schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť o 20 až 40 percent

- občania, ktorí majú zníženú schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť o 40 až 70 percent

- občania, ktorí majú zníženú schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť o 70 a viac percent.

Percentuálna miera poklesu schopností vykonávať zárobkovú činnosť sa preukazuje rozhodnutím Sociálnej poisťovne alebo posudkom útvaru sociálneho zabezpečenia. Väčšina nárokov na príspevky od štátu sa týka druhej a tretej skupiny občanov so zdravotným postihnutím.

4.4 Cieľová skupina Občania sociálne vylúčení

Sociálne vylúčenie môžeme definovať ako proces, ktorým sú jednotlivci i celé skupiny osôb zbavované prístupu k zdrojom nevyhnutným pre zapojenie sa do sociálnych, ekonomických a politických aktivít spoločnosti ako celku. Proces sociálneho vylúčenia je

primárne dôsledkom chudoby a nízkych príjmov, prispievajú k nemu však aj ďalšie faktory ako je diskriminácia, nízke vzdelanie či zlé životné podmienky. Sociálne vylúčení sú odrezaní od inštitúcií a služieb, sociálnych sietí a vzdelávacích príležitostí. Prejavom sociálneho vylúčenia je teda napríklad dlhodobá nezamestnanosť, závislosť na sociálnych dávkach, život v priestorovo vylúčených častiach obcí (getách), nízka kvalifikácia, zlý zdravotný stav, rozpad rodín či strata sebaúcty. Ako adaptácia na podmienky sociálneho vylúčenia sa často vytvárajú špecifické hodnoty a normy, medzi ktoré patrí napríklad dôraz na prítomnosť, neschopnosť plánovať do budúcnosti, pocity beznádeje a bezmocnosti či presvedčenia, že človek nemôže ovplyvniť vlastnú sociálnu situáciu.

Cieľová skupina Občania sociálne vylúčení zahŕňa: nezamestnaní /dlhodobo nezamestnaní/, osoby - poberatelia sociálnych dávok /dávok v hmotnej núdzi/, nízkopríjmové osoby a rodiny, osoby bez vzdelania alebo len s dosiahnutým základným vzdelaním, osamelo žijúci seniori, zdravotne ťažko postihnutí s nízkym dôchodkom, osamelé, slobodné matky s dieťaťom/detmi, osamelo žijúci, slobodní muži neschopní sa o seba postarať, jednohodnotovo orientované osoby, osoby so závislosťou/chronickou závislosťou (gamblerstvo, alkoholizmus, drogová závislosť),

4.5 Koncept rozvoja sociálnych služieb a komunitných služieb na území obce

Koncept zahŕňa tú časť stratégie rozvoja poskytovania služieb v obci Studená, ktorá stanovuje spoločné ciele a úlohy, ktoré sú potrebné pre všetky úrovne a formy poskytovaných služieb na území obce. Všeobecný koncept predstavuje celkový pohľad na možnosti rozvoja v tejto oblasti, rámec smerovania a budovania sociálnych a komunitných služieb a vymedzuje nevyhnutné predpoklady potrebné na ich realizáciu. Patrí sem zadefinovanie:

1. charakteristiky plánovaného systému sociálnych služieb
2. spoločných priorít a cieľov
3. časového rámca realizácie

4.5.1 Konceptia - všeobecné priority

Nový systém rozvoja v oblasti sociálnych služieb by mal zohľadňovať súbor istých vlastností, ktoré by mali byť preferované všetkými poskytovateľmi týchto služieb a mal by spĺňať atribúty, ktorých obsah môžeme realizovať plnením nasledovných cieľov:

Tabuľka 18 – Všeobecné priority

Cieľ	Názov	Opis cieľa
Cieľ č.1	Dostupnosť	Plánovanie dostupných sociálnych služieb vo vzťahu k obyvateľovi, užívateľovi, ako aj z hľadiska dostupnosti zdrojov a možností komunity, obce časová dostupnosť finančná dostupnosť - ekonomické možnosti občana a jeho rodiny pri úhradách za poskytovanú službu, reálne možnosti krytia služby rozpočtovými a mimorozpočtovými zdrojmi obce územná dostupnosť - v čo najbližšej možnej lokalite
Cieľ č.2	Komunitný princíp	Komunita a jej aktuálne problémy tvoria rámec plánu sociálnych služieb. Člen komunity a jeho individuálne potreby, sú v centre pozornosti, sú smerodajné pri nastavovaní druhu a foriem plánovaných sociálnych služieb; občan sa stáva spolupodielajúcim sa, aktívnym a zodpovedným partnerom
Cieľ č.3	Komplexný prístup	Dôraz na manažovanie služieb z hľadiska ich reálneho plánovania, plnenia a pravidelného monitorovania plnenia stanovených úloh, a to tak, aby v ňom definované služby
Cieľ č. 4	Inovativnosť	Hľadanie progresívnych možností podpory vzniku a fungovania nových druhov služieb, prípadne využívania alternatívneho združovanie služieb v prospech občana a komunity tak, aby sa zabezpečil funkčný a flexibilný systém služieb, ktoré budú zrkadliť aktuálne legislatívne prostredie
Cieľ č. 5	Efektívnosť a transparentnosť	Pravidelné, dostatočné, obojstranné, prehľadné a zrozumiteľné informovanie a komunikovanie procesov prebiehajúcich v sociálnej oblasti - predpoklad pre zabezpečenie adekvátneho prístupu všetkých zainteresovaných k informáciám a teda i k možnostiam využívania služieb v komunite

4.5.2 Spoločné priority a ciele

Tabuľka 19 – Spoločné priority a ciele

PRIORITA č.1	SOCIÁLNE SLUŽBY AKO SYSTEM
Cieľ	Zahrňa stabilizáciu a optimalizáciu podmienok na koordinovanie oblastí sociálnych služieb tak, aby sa zabezpečila čo najväčšia dostupnosť a efektívnosť sociálnych služieb. Plánovanie služieb s ohľadom na dopyt občana, ale aj dostupnosť a synergiu zdrojov poskytovateľa (lokálnych, regionálnych, VÚC, štát, EÚ). Pravidelná aktualizácia vstupných informácií z komunity, analýza možných rámcov riešení a následné komunikovanie s odbornou a laickou verejnosťou.
PRIORITA č.1	SOCIÁLNE SLUŽBY AKO SYSTEM
Opatrenie 1.1	Zabezpečenie koordinovania sociálnych služieb
Opis aktivít	Vytvorenie podmienok na odborné koordinovanie predmetnej oblasti, zapájanie horizontálneho a vertikálneho manažovania procesov, vrátane manažovania ľudských zdrojov a možného zapojenia organizačných zložiek na komplexnejšie riešenie problematiky (interní/externí odborní pracovníci).
Opatrenie 1.2	Štruktúrovanosť služieb a progresívny prístup
Opis aktivít	Zavádzanie progresívneho prístupu, ktorý kladie dôraz i na ekonomické aspekty: plánovanie, realizovanie úloh, monitoring, hodnotenie, implementácia záverov a hodnotení. Dôraz na štruktúru služieb a ich nadväznosť v systéme pomoci. Pravidelné predkladanie analýz a efektívnych riešení orgánom obce pri schvaľovaní projektových zámerov.
Opatrenie 1.3	Zavádzanie štandardov kvality poskytovania služieb
Opis aktivít	Uplatňujúc platnú legislatívu, národné rozvojové stratégie a koncepciu vyššieho územného celku v oblasti sociálnych služieb zaviesť u poskytovateľov systém štandardov kvality poskytovania jednotlivých druhov a foriem sociálnych a komunitných služieb a ich hodnotenia a to z hľadiska: <ul style="list-style-type: none"> - personálnych podmienok: kvalifikovaný a odborne zdatný personál poskytovateľa, zvyšovanie kvalifikácie, pravidelná supervízia zamestnancov - prevádzkových podmienok: podmienky zriaďovania a fungovania služby, bezbariérovosť budov a prostredia - procesných podmienok: aktualizácia metodík, náležitostí a procesu žiadosti občana o službu, zmluvných podmienok poskytovania služieb a pod.

4.5.3 Špecifické ciele

V zmysle Programu rozvoja obce Studená na roky 2021 - 2027 - na základe analýzy vnútorného a vonkajšieho prostredia obce Studená, v súlade s Národnou stratégiou regionálneho rozvoja a s Programom rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja a so zohľadnením nastavenia programovacieho obdobia 2021-2027 programová časť obsahuje nasledovné špecifické ciele:

1. Zníženie miery nezamestnanosti v obci
2. Rozvoj miestneho hospodárstva
3. Rozvoj infraštruktúry

4. Rozvoj životného prostredia

5. Zvýšenie konkurencieschopnosti ľudských zdrojov

Zdroj: Program rozvoja obce Studená na roky 2021-2027

4.5.4 Ciele a priority

Strategický cieľ – Zníženie miery nezamestnanosti v obci

Priorita 1 – Rozvoj miestneho hospodárstva

Priorita 2 – Rozvoj infraštruktúry

Priorita 3 – Rozvoj životného prostredia

Priorita 4 – Zvýšenie konkurencieschopnosti ľudských zdrojov

4.5.5 Opatrenia a aktivity

Priorita 1 – Rozvoj miestneho hospodárstva

Opatrenie 1.1 – Podpora rozvoja podnikania v obci

Podopatrenie 1.1.1 – Podpora začínajúcim podnikateľom

- podpora rozvojových projektov zameraných na rozvoj MSP založených na využití miestnych zdrojov
- podpora začínajúcim podnikateľom a mladým podnikateľom
- podpora cezhraničného podnikania
- vytvorenie verejno-privátneho partnerstva s účelom rozvoj podnikania
- rozvoj podnikania založeného na inováciách a moderných technológiách

Podopatrenie 1.1.2 – Rozvoj podnikateľskej infraštruktúry

- rozvoj podnikateľskej infraštruktúry, využitie prázdnych objektov na tento účel

Podopatrenie 1.1.3 – Rozvoj ľudských zdrojov v oblasti podnikania

- motivácia k podnikaniu
- podporné vzdelávanie, zamerané na založenie a rozvoj podnikania

Opatrenie 1.2 – Rozvoj výkonnosti poľnohospodárstva

Podopatrenie 1.2.1 – Zvýšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárskej produkcie

- zavedenie produkcie s vyššou pridanou hodnotou, bioprodukcie
- rozvoj produkcie energetických rastlín
- posilnenie miestneho spracovania miestnych surovín

Podopatrenie 1.2.2 – Modernizácia technológií poľnohospodárskych subjektov

- modernizácia technologického vybavenia subjektov
- modernizácia spracovateľského priemyslu
- založenie spoločného odbytového združenia
- zavádzanie environmentálnych technológií

Opatrenie 1.3 – Rozvoj cestovného ruchu

Podopatrenie 1.3.1 – Spracovanie stratégie rozvoja cestovného ruchu

- spracovanie stratégie rozvoja CR pre obec
- spracovanie spoločnej stratégie rozvoja CR mikroregiónu

Podopatrenie 1.3.2 – Rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu

- vytvorenie ubytovacích a stravovacích kapacít
- rozvoj infraštruktúry oddychu a rekreácie
- rozvoj agroturistických zariadení
- rozvoj podpornej infraštruktúry
- ochrana, uchovanie a rekonštrukcia kultúrnych pamiatok, prírodných a iných atraktivít regiónu
- vytýčenie a značenie turistických a cykloturistických trás

Podopatrenie 1.3.3 – Vytvorenie nových produktov CR

- rozvoj tradičných remesiel
- rozvoj sprievodných aktivít na báze miestnych zvykov a kultúry
- vytvoriť originálny a jedinečný imidž produktov CR

- rozvoj atraktívnych produktov v súlade s požiadavkami trhu

Podopatrenie 1.3.4 – Podpora marketingu územia

- vytvorenie vlastného imidžu mikroregiónu
- vydávanie publikácií a informačných materiálov
- zabezpečenie označenia a informačných tabúl
- vytvoriť turistickú informačnú kanceláriu
- prezentácia na internete

Priorita 2 – Rozvoj infraštruktúry

Opatrenie 2.1 – Rozvoj environmentálnej infraštruktúry

Podopatrenie 2.1.1 – Výstavba kanalizácie a ČOV

- výstavba splaškovej kanalizácie v obci
- výstavba ČOV v obci
- podpora spoločného postupu príprav a realizácie s okolitými obcami

Opatrenie 2.2 – Rozvoj lokálnej infraštruktúry

Podopatrenie 2.2.1 – Rozvoj občianskej infraštruktúry (kultúra, verejné priestory)

- modernizácia a rekonštrukcia verejných budov obce – budova bývalej ZŠ: výmena strechy a okien
- znižovanie energetickej náročnosti objektov: výmena okien kultúrneho domu
- podpora polyfunkčného využitia málo využívaných objektov
- úprava verejných priestorov: výmena oplotenia cintorína
- rekonštrukcia ciest a chodníkov v obci
- rekonštrukcia budovy požiarnej zbrojnice
- ochrana a rekonštrukcia obecného múzea
- vybudovanie detského ihriska

Opatrenie 2.3 – Rozvoj komunikačnej infraštruktúry

- rozvoj internetizácie obce
- rozvoj verejných prístupových bodov

- podpora internetizácie a informatizácie verejnej správy

Priorita 3 – Rozvoj životného prostredia

Opatrenie 3.1 – Odstránenie čiernych skládok, posilnenie separovaného zberu odpadu

– • odstránenie čiernych skládok, podpora preventívnych opatrení pre zamedzenie tvorby nových

- posilnenie separovaného zberu odpadu
- podpora aktivít zvyšujúcich environmentálnu uvedomelosť občanov

Opatrenie 3.2 – Využitie obnoviteľných zdrojov energie

- realizácia štúdie realizovateľnosti pre využitie obnoviteľných zdrojov energie v obci
- podpora zavedenia takýchto technológií

Opatrenie 3.3 – Rozvoj CHKO Cerová vrchovina

- zriadenie náučných chodníkov
- odstránenie environmentálnych záťaží

Opatrenie 3.4 – Rozvoj environmentálneho vzdelávania

- organizácia spoločenských a kultúrnych podujatí s environmentálnou témou
- posilnenie environmentálneho vzdelávania detí

Priorita 4 - Zvýšenie konkurencieschopnosti ľudských zdrojov

Opatrenie 4.1 – Prispôsobenie vzdelania požiadavkám trhu práce

Podopatrenie 4.1.1 – Zavedenie systému celoživotného vzdelávania

- zvýšiť úroveň vzdelávania
- rozvoj celoživotného vzdelávania
- zabezpečenie vzdelávania a rekvalifikačných kurzov v súlade s požiadavkami trhu práce
- zníženie miery sociálnej neprispôsobivosti

Podopatrenie 4.1.2 – Rozvoj informačnej a vedomostnej spoločnosti

- rozvoj počítačovej gramotnosti

- zavedenie moderných metód vzdelávania
- rozvoj e-learningu

Opatrenie 4.2 – Podpora kultúrneho, spoločenského života a sociálnej situácie

Podopatrenie 4.2.1 – Rozvoj tretieho sektora

- založenie rozvojového združenia
- posilnenie využívania možností získania finančnej podpory pre rozvojové projekty prostredníctvom práce združenia
- rozvoj dobrovoľníctva
- posilnenie účasti občanov na veciach verejných obce
- zapojenie občanov do rozvojových aktivít

Podopatrenie 4.2.2 – Zvýšenie aktivity občanov a posilnenie sociálnej inklúzie

- motivácia nezamestnaných k zamestnaniu/samozamestnaniu
- zavedenie systému poradenstva a informovania pre nezamestnaných
- rozvoj služieb nezamestnaným
- boj proti negatívnym javom dlhodobej nezamestnanosti
- riešenie špecifických problémov obyvateľstva
- podpora komunitných lídrov
- posilnenie komunitných služieb

Podopatrenie 4.2.3 – Zastavenie starnutia obyvateľstva obce

- zabezpečiť podporu pre mladé rodiny
- zapojiť mladých ľudí do vecí verejných, motivovať ich k usadeniu sa v obci
- posilniť možnosti zamestnania/samozamestnania sa v regióne

Zdroj: Program rozvoja obce Studená na roky 2021-2027

5 IMPLEMENTÁCIA A MONITORING KPSS OBCE STUDENÁ

Komunitné plánovanie je dlhodobý proces. Spracovanie, odovzdanie a schválenie dokumentu je len ukončením jednej etapy. Je nevyhnutné sledovať a vyhodnocovať časový plán realizácie a implementovať do komunitného plánu zmeny, ktoré nastanú v priebehu realizácie jednotlivých aktivít.

Úspešná realizácia navrhovaného Komunitného plánu sociálnych služieb obce Studená bude závisieť na organizačnom a riadiacom zabezpečení komunitného plánovania.

Riadiaca skupina projektu tvorby KPSS konštatuje, že predkladaný Komunitný plán deklaruje stratégiu obce v oblasti sociálnych služieb definovaním všeobecných a špecifických cieľov s prihliadnutím na jednotlivé cieľové klientske skupiny, pričom tieto sú následne premietnuté do stanovenia priorít, opatrení a konkrétnych aktivít potrebných na realizovanie v praxi.

Na záver predkladaného konceptu rozvoja sociálnych a komunitných služieb členovia riadiacej skupiny považujú za potrebné predložiť metodiku implementácie, teda realizácie Komunitného plánu, a zároveň metodiku monitoringu plnenia Komunitného plánu v podmienkach samosprávy obce Studená.

5.1 Implementácia KPSS

Pre úspešnú realizáciu jednotlivých aktivít definovaných v Komunitnom pláne považujeme za nutné stanoviť ich predbežný vecný, časový a finančný rámec.

5.1.1 Časový harmonogram KPSS

Vymedzuje harmonogram hľadania možných riešení, účasti na pracovných rokovaníach, prípravu podkladov, materiálov, analýz, rozhodnutí, stanovísk a následnej realizácie opatrení a konkrétnych aktivít. Časový rámec plnenia Komunitného plánu je stanovený na roky 2023 až 2027, pričom jednotlivé aktivity budú realizované priebežne, v súlade s potrebami občanov, ako aj reálnymi možnosťami samosprávy. Na základe vyššie uvedeného sme stanovili plnenie jednotlivých cieľov a úloh uviedli ku každej aktivite osobitne.

5.1.2 Realizátori KPSS

Za plnenie konceptu predkladaného Komunitného plánu zodpovedajú nasledovné zložky:

a/ Koordinátor a garant plnenia Komunitného plánu je: Obec Studená

b/ Riadiaca skupina projektu plnenia Komunitného plánu (RS KPSS): naďalej sú ňou participujúci členovia fungujúcej Riadiacej skupiny a naďalej deklarujú svoj zámer účasti na predmetnom projekte. Riadiaca skupina KPSS je počas celého obdobia implementácie projektu poradným a konzultačným orgánom, ktorý na základe predložených správ a analýz garanta plnenia KPSS navrhuje stratégie, možnosti a riešenia, pripomienkuje predkladané návrhy a navrhuje prípadné zmeny a doplnenia jestvujúceho Komunitného plánu, a zároveň vyvíja aktivity súvisiace s realizáciou konceptu rozvoja sociálnych služieb na území obce Studená.

c/ Realizátori Komunitného plánu: sú Obec Studená a ním zriadené subjekty, ostatní verejní a neverejní poskytovatelia sociálnych služieb a subjekty poskytujúce verejnoprospešné služby občanom obce.

5.1.3 Finančné zdroje na realizáciu KPSS

Predpokladáme, že na realizáciu Komunitného plánu budú potrebné finančné a nefinančné zdroje rozpočtu obce, ale aj externé zdroje a to hlavne potenciálne zdroje z európskych fondov, štátneho rozpočtu, ako aj dostupných zdrojov z nadácií, grantov a dotácií, darov a príspevkov donorov.

5.2 Monitoring KPSS

Stanovenie rámca rozvoja sociálnych a komunitných služieb na území obce Studená, ako aj jeho aplikovanie v každodennom živote obyvateľov obce Studená vyžaduje i jeho priebežné vyhodnocovanie. Aktérmi procesu monitorovania plnenia KPSS sú tieto zložky:

a/ Koordinátor a garant plnenia Komunitného plánu

b/Riadiaca skupina projektu plnenia Komunitného plánu (RS-KPSS): členovia monitorovacej pracovnej skupiny.

Pre vyhodnotenie plnenia komunitného plánu je potrebné vykonať tieto kroky:

1/ Členmi monitorovacieho tímu sa stávajú členovia riadiacej skupiny KPSS na základe ich menovania starostkou OcÚ.

2/ Obecný úrad každoročne vypracuje správu o plnení komunitného plánu.

3/ Obecný úrad priebežne vykoná monitoring poskytovateľov sociálnych a komunitných služieb, ako aj potrieb a požiadaviek občanov.

Úlohou týchto monitorovacích zložiek KPSS je dohliadať na adekvátne a aktuálne plnenie samotných ustanovení Komunitného plánu, ale aj na rovnomerný rozvoj ponuky služieb a ich dostupnosť pre všetky štyri definované klientske cieľové skupiny.

ZÁVER

Komunitný plán sociálnych služieb obce Studená je výsledkom spolupráce poskytovateľov sociálnych služieb na území obce Studená, ako aj obyvateľov obce, ktorí sú prijímateľmi sociálnych služieb. Proces prípravy dokumentu Proces prípravy dokumentu I. časť sa ukončil v roku 2022 následne príprava nového dokumentu začala v júni 2022 a bola ukončená v decembri 2022. Komunitný plán sociálnych služieb bol pripravovaný členmi Riadiacej skupiny a pracovných skupín KPSS, do finálnej podoby bol spracovaný koordinátorom.

Komunitný plán je spracovaný v súlade s Národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb v rokoch 2023-2028, s Koncepciou rozvoja sociálnych služieb na území BBSK a nadväzuje na Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Studená.

Proces tvorby KPSS prebiehal podľa vopred schváleného harmonogramu a trval päť mesiacov. Podstatnou fázou bola analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb ako aj ďalších obyvateľov obce Studená, analýza stavu poskytovateľov sociálnych služieb, ako aj analýza sociologických a demografických údajov obce Studená.

Podakovanie patrí všetkým za ochotu, profesionalitu a najmä spoluprácu pri tvorbe Komunitného plánu sociálnych služieb obce Studená. Sme presvedčení, že komunitné plánovanie bude stálou súčasťou praxe a procesov smerujúcich k rozvoju sociálnych služieb na území nášho obce. Veríme, že aktívna účasť zo strany poskytovateľov a občanov obce pretrvá aj pri realizácii navrhovaných opatrení, ako aj pri nevyhnutnom budúcom aktualizovaní tohto Komunitného plánu.

PRAMENE A ZDROJE TVORBY KPSS

- Ústava Slovenskej republiky
- Zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v platnom znení
- Zákon č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele
- Zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine
- Program rozvoja obce Studená na roky 2021-2027
- Woleková, H. - Mezianová, M.: Minipríručka pre komunitné plánovanie sociálnych služieb, SOCIA - nadácia na podporu sociálnych zmien, Bratislava 2004
- Matoušek, O. a kol.: Metody a řízení sociální práce, Portál, Praha 2003